

KVALITETSREDOVISNING 2010

KULTUR-, FRITIDS- OCH UNGDOMSVERKSAMHETEN

Innehåll

Om kvalitetsredovisningen	2
Bakgrund och syfte	2
Genomförande.....	2
Avgränsningar.....	2
Sammanfattning.....	3
Omvärldsbevakning och lokala förutsättningar.....	4
Forskning och nationella trender.....	4
Nytt på den statliga nivån.....	4
Förutsättningar i Knivsta.....	5
Kommunens kostnader för kultur- och fritidsverksamheten.....	6
Verksamhetens innehåll	8
Kultur-, ungdoms- och fritidsverksamheten i Knivsta.....	8
Idrotts- och fritidsanläggningar.....	9
Föreningsstöd.....	12
Ungdomsverksamheten.....	13
Ekonomi.....	13
Kulturskolan.....	14
Bibliotek.....	16
Allmän kulturverksamhet.....	18
Övrig kulturverksamhet	19
Verksamhetens mål och resultat	20
Uppföljning och resultat utifrån kommunens mål 2010.....	20
Kommunens långsiktiga styrdokument.....	22
Brukarundersökningar.....	24
Personal och arbetsmiljö.....	26
Förebyggande av skador och olyckor	26
Resultat av utvärderingar och granskningar	27
Kvalitetsdeklarationer.....	29
Uppföljning av 2009 års Kvalitetsredovisning	29
Diskussion och utvecklingsområden	31
Verksamhetens styrkor.....	31
Förbättringsområden	31
Kvalitetsredovisningens rekommendationer	31

OM KVALITETSREDOVISNINGEN

Bakgrund och syfte

Kommunfullmäktige har givit alla nämnder i uppdrag att upprätta kvalitetsredovisningar för kärnverksamheterna. Kvalitetsredovisningarna ska ge en bild av resultat och kvalitetsnivå inom kommunens verksamheter, samt ge underlag för styrning och verksamhetsutveckling¹.

I kvalitetsredovisningen sammanställs fakta om verksamheten från flera olika aspekter. Verksamhetens egen bild kompletteras med utomstående. Utifrån denna helhetsbild formuleras utvecklingsområden. Eftersom kvalitetsredovisningarna görs varje år blir det också ett sätt att följa upp resultatet av kvalitetsarbetet.

Genomförande

Underlaget till 2010 års kvalitetsredovisning har utgjorts av:

- Kommunstyrelsens och utbildningsnämndens verksamhetsberättelser 2010
- Verksamheternas statistik och brukarundersökningar
- Intervjuer med verksamhetsansvariga
- Landstingets undersökning *Liv och hälsa ung 2011* samt folkhälsoinstitutets *Kartläggning av barns och ungdomars psykiska hälsa 2009*
- Statistiska Centralbyråns *Medborgarundersökning* våren 2011
- SKLs jämförelser *Kommunens kvalitet i korthet 2010* och *Öppna jämförelser av folkhälsa 2009*
- Eventuella övriga granskningar, uppföljningar och tillsyner

För att öka läsbarheten sammanfattas slutsatser i textens marginal. Om det går att tydligt värdera slutsatsen görs detta genom att ange en grön, gul eller röd "gubbe". Vid jämförelse med andra kommuner så anses resultatet vara signifikant om Knivsta ligger bland den bästa eller sämsta fjärdedelen, vilket markeras med grön respektive röd gubbe. Gult betyder att det inte säkert går att säga om Knivsta skiljer sig från andra kommuner.

Siffror som anges inom parentes i texten avser förra årets värde.

Avgränsningar

Skolbarnomsorg, det vill säga fritidshem (6-9 år) och fritidsklubben (10-12 år) är en pedagogisk verksamhet som ingår i skolans verksamhetsområde. Även skolbiblioteken tillhör skolans verksamhet. Dessa behandlas inte i kvalitetsredovisningen för kultur och fritid.

Kvalitetsredovisningen har sammanställts av verksamhetscontroller Kristina Nyström.

¹ Kommunfullmäktiges Mål och budget 2011

SAMMANFATTNING

- SKLs öppna jämförelser har tidigare visat att läget är bra när det gäller befolkningens hälsa och motionsvanor. Samtidigt finns oroande tecken när det gäller psykisk hälsa och mobbing bland unga. Årets undersökning *Liv och Hälsa Ung* tyder dock på att utvecklingen går åt rätt håll.
- Forskning och erfarenhet visar att fritiden är viktig, framförallt för ungas hälsa och utveckling.
- Jämfört med andra har Knivsta kommun låga kostnader för framförallt kulturverksamheten.
- Kultur- och fritidsverksamheterna har expanderat i takt med övriga kommunen. Kommunbidragets andel av kommunens totala budget har ökat marginellt sedan 2007. Detta gäller dock inte biblioteket som har vuxit långsammare än kommunens totala budget.
- Fram till 2015 beräknas antalet barn och unga i kommunen att öka med i snitt 3 procent per år, vilket kommer att ställa krav på en expanderande verksamhet.
- Verksamheternas utbud och kvalitet är i de allra flesta fall i nivå med, eller bättre än, andra kommuner. Ett undantag är kulturskolan som har få platser och höga avgifter jämfört med andra kommuner, samt mediebeståndet i biblioteket som är mindre än i andra kommuner.
- Alla kommunens verksamheter inom kultur- och fritid är uppskattade och får höga betyg i tillgängliga brukarundersökningar. Flera av verksamheterna gör inga strukturerade brukarundersökningar, vilket de rekommenderas göra.
- Kommuninvånarna är missnöjda med utbudet av kulturarrangemang och nöjesevenemang i jämförelse med andra kommuner. Ett förbättrat fritidsutbud är den enskilda faktor som skulle öka invånarnas nöjdhet med Knivsta kommun som plats att bo på allra mest, enligt SCBs medborgarundersökning.
- Medarbetarundersökningen visar goda resultat och god trivsel bland personalen, framförallt inom kulturskolan. Inom biblioteket finns oro inför lokalbytet. Resultatet av ungdomsverksamhetens medarbetarenkät går inte att analysera separat.
- De avsatta medlen för allmänskultur har under 2010 inte använts fullt ut. Det som saknas för att utveckla verksamheten är framförallt struktur och personella resurser snarare än pengar.
- 2010 uppnådde kommunen 1-procentsmålet när det gällde konstnärliga utsmyckningar i samband med nybyggnation.
- Det har under flera år funnits stora budgetavvikelser inom verksamheterna idrotts- och fritidsanläggningar och ungdomsverksamhet. Detta beror på att budgetdialogen och ekonomistyrningen inte har fungerat optimalt.
- Det finns flera förbättringar att göra inom målstyrningen, framförallt inom fritidsverksamheterna. Kopplingen mellan målen och olika styrdokument behöver förbättras, liksom uppföljningen av målen.

OMVÄRLDSBEVAKNING OCH LOKALA FÖRUTSÄTTNINGAR

Forskning och nationella trender

Hälsa och fritid

Flera undersökningar visar att ungas psykiska hälsa har försämrats sedan början av 90-talet. En förklaring är ungas sämre läge i skola och på arbetsmarknad² men även ungas fritid har betydelse.

Sämre psykisk hälsa bland unga

Folkhälsoinstitutet konstaterar att fritidsaktiviteter som sport, idrott och datorspel, och troligen även sång, musik och dans, har påvisbara hälsofrämjande effekter. Ungdomar som är fysiskt aktiva klarar ofta skolan bättre. Däremot kan umgänge med kamrater, till exempel på fritidsgårdar, ha såväl en gynnsam som ogynnsam effekt för en ung människas sociala utveckling.³

Strukturerade fritidsaktiviteter främjar hälsa

Ungdomsstyrelsen pekar på följande trender under 2000-talet:

- Andelen unga (7–14) år som motionerar varje vecka har minskat något.
- Andelen som tränar och tävlar i idrott har ökat bland 7–14-åringar men minskat bland 15–29-åringar. Förändringarna är dock små.
- Ungas bokläsande har minskat kraftigt liksom andel unga som spelar instrument eller utövar andra traditionella kulturformer.⁴
- Ungas deltagande i föreningar minskar, men fortfarande uppger var tredje ungdom att de varit på ett föreningsmöte det senaste året.

Barn motionerar mindre men tränar mer

Ungas kulturutövande och bokläsande minskar

Den långsiktiga trenden sedan början av 90-talet är att även vuxnas deltagande i föreningsaktiviteter har sjunkit. Minskningen har dock avstannat, de senaste 10 åren har andelen föreningsaktiva knappt minskat alls.

Minskningen i föreningsaktivitet har stannat upp

Kultur

Inom kultur- och kulturarvsområdet så pekar Riksantikvarieämbetet m.fl. på att på att kulturens betydelse för utveckling och tillväxt ökar, men att det fortfarande saknas ett strukturerat arbete med dessa frågor. Samtidigt flyttas ansvaret för kulturpolitikens genomförande allt mer till regional och lokal nivå.⁵

Kulturfrågor har betydelse för samhällsutvecklingen

Nytt på den statliga nivån

Politik för det civila samhället

I den nya politiken för det civila samhället, som regeringen antog 2010, betonas föreningslivets betydelse för att minska utanförskapet i samhället, liksom idrottsföreningarnas roll för folkhälsan.⁶

Föreningars roll för folkhälsa och minskat utanförskap betonas i de nationella målen

² Sven Bremberg Folkhälsoinstitutet, 2010, Ökad psykisk ohälsa bland unga - förklaringar och förslag till åtgärder

³ <http://www.fhi.se>. Fritidens betydelse för barns och ungdomars hälsa

⁴ Ungdomsstyrelsen: Ung i dag 2010

⁵ Riksantikvarieämbetets strategi för regional tillväxt 2011-2013 samt Kultur i regionala utvecklingsstrategier och program – en lägesrapport.2008 Nutek, Riksantikvarieämbetet, Statens kulturråd, SKL mfl

⁶ Se Regeringens proposition 2009/10:55 En politik för det civila samhället

Kulturpolitik

2009 antog regeringen nya kulturpolitiska mål. De största förändringarna är formulering en att ”motverka kommersialismens negativa verkningar” slopades, och att man betonade barns och ungas rätt till kultur.

Ny kulturpolitik betonar kultur för barn och unga.

En ny modell (portföljmodellen) för fördelning av statliga pengar till kulturverksamhet kommer att införas i Uppsala län 2013. Modellen innebär att kommunerna kan få större inflytande över statliga kulturpengar, genom den regionala kulturplan som ska tas fram vart tredje år.⁷

Större kommunalt inflytande över regionala kultursatsningar

Förutsättningar i Knivsta

Knivsta är en medelstor pendlingskommun med mycket hög utbildningsnivå.⁸ Knivsta har många barn jämfört med andra kommuner. Drygt 4 100 av kommunens 14 700 invånare är under 18 år. Antalet väntas öka med cirka tre procent *per år* fram till 2015. Den största ökningen sker i åldersgruppen 6-15 år, medan antalet ungdomar i åldern 16-18 år minskar något.

Antalet invånare under 18 år väntas öka med 3 % per år

I Tabell 1 visas hur Knivsta kommun ligger till jämfört med andra kommuner när det gäller hälsa och fysisk aktivitet i hela befolkningen och bland ungdomar. Invånarna i Knivsta kommun upplever sig ha god fysisk hälsa och graden av fysisk aktivitet är god både hos unga och vuxna. Det område där Knivsta ligger sämre till är upplevd psykisk hälsa (Tabell 1).

Tabell 1 Hälsa och fysisk aktivitet i Knivsta jämfört med andra kommuner

Område	Indikator	Knivsta	Jämfört med andra	Trend	Källa/ Kommentar
God hälsa	Upplevd fysisk hälsa, hela befolkningen	81 %	😊		Öppna jämförelser Folkhälsa 2009
	Upplevt psykiskt välbefinnande, hela befolkningen	81 %	😞		Öppna jämförelser Folkhälsa 2009
	Andel med gott hälsotillstånd hos flickor åk 7 och 9 (snitt)	81 %	😊	➔	Liv och Hälsa Ung 2011, jämförelse med övriga länet, respektive med resultat 2007
	Andel med gott hälsotillstånd hos pojkar åk 7 och 9 (snitt)	93 %	😊	➔	Liv och Hälsa Ung 2011, jämförelse med övriga länet, respektive med resultat 2007
Fysisk aktivitet (minst 30 min. per dag)	Andel fysiskt aktiva, 18–80 år	61 %	😊		Öppna jämförelser Folkhälsa 2009
	Andel fysiskt aktiva åk 7 och 9 (snitt mellan pojkar och flickor)	74 %	😊	➔	Liv och Hälsa Ung 2011, jämförelse med övriga länet, respektive med resultat 2007

😊 = bättre än medel 😊 = i nivå med medel 😞 = sämre än medel

En nationell kartläggning av ungas psykiska hälsa som gjordes 2009 visar att Knivsta tillhör den fjärdedel av kommunerna som hade mest mobbing i åk 9, och att ungdomar i Knivsta har relativt hög alkoholkonsumtion. I övrigt visar kommunen flera väldigt bra resultat⁹ (se Figur 1).

Landstingets enkätundersökning Liv- och hälsa Ung 2011 visas flera positiva

⁷ Muntl. Anna Grönberg, kulturstrateg landstinget

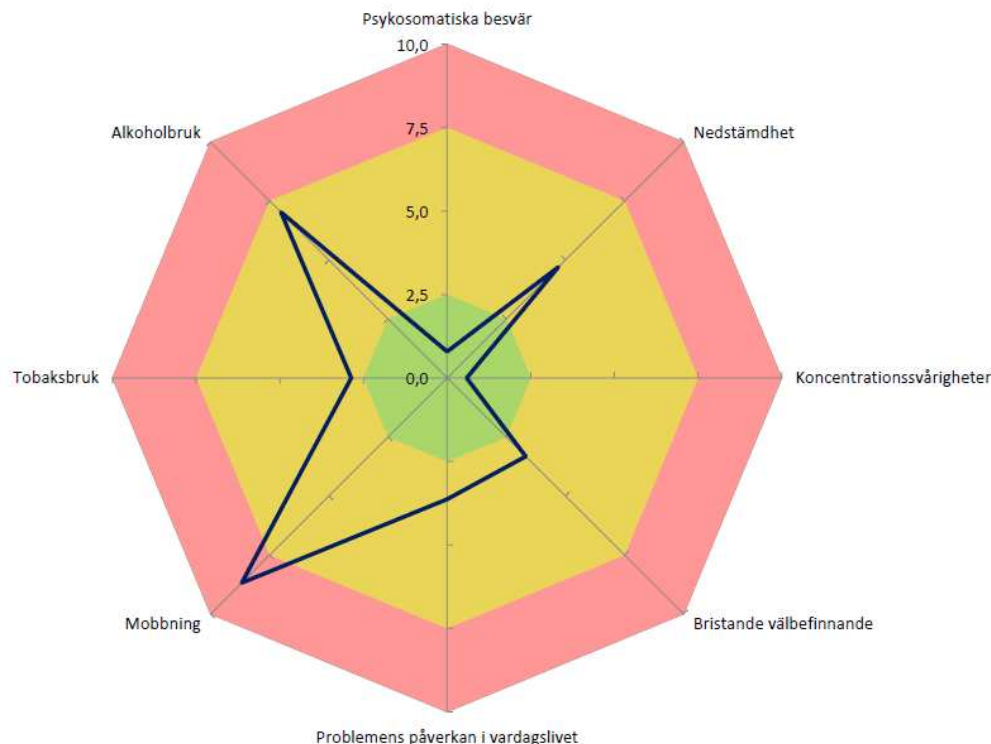
⁸ 25 % av invånarna i åldern 16-74 år har eftergymnasial utbildning som är längre än 3 år, vilket gör att kommunen hamnar på 15 plats i riket.

⁹ Folkhälsoinstitutets enkätundersökning i åk 6 och 9, 2009

tendens för ungas hälsa. Trivseln i skolan har ökat och mobbingen minskat något. Även berusningsdrickandet har minskat, framförallt hos pojkar, sedan 2007. Detsamma gäller narkotika. Trenden är densamma i hela länet.

Minskad droganvändning bland unga

Figur 1 Resultat av nationell kartläggning av ungas hälsa, årskurs 9.

Källa: Folkhälsoinstitutet 2009

Kommunens kostnader för kultur- och fritidsverksamheten

Totalt sett lägger Knivsta kommun nästan 16 miljoner kronor på kultur- ungdoms- och fritidsverksamheten. Ytterligare drygt 6 miljoner finansieras på annat sätt, t ex via avgifter. Knivsta har låga kostnader för framförallt kulturverksamheten jämfört med andra kommuner (se Figur 2 och Figur 3).

Låga utgifter för kultur och fritid i Knivsta

Sedan 2007¹⁰ har kommunens anslag för kultur- och fritidsverksamheterna ökat med knappt 3 miljoner kronor och de externa intäkterna med 0,8 miljoner kronor. Samtidigt har kostnaderna ökat med drygt 4,3 miljoner kronor, bland annat på grund av att Alsikehallen och en konstgräsplan byggdes, övertagande av kulturskolan i egen regi samt, en ungdomssatsning på biblioteket. Detta har lett till underskott inom framförallt fritidsverksamheterna.

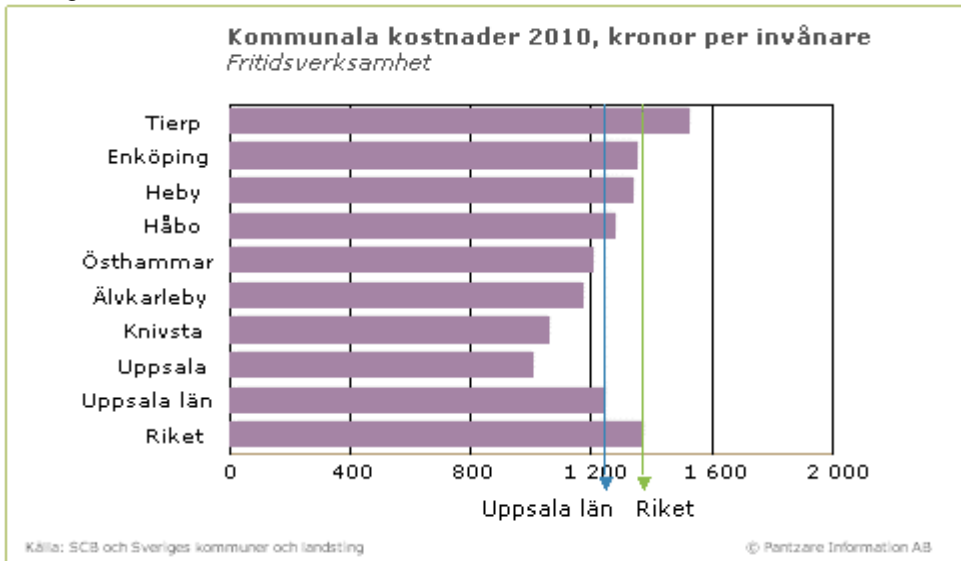
Kostnaderna har ökat mer än intäkterna

Kultur- och fritidsverksamheternas andel av kommunens totala budget har ökat något sedan 2007, från 2,27 % till 2,33 % av kommunens budget. Detta gäller dock inte Biblioteket som har vuxit långsammare än kommunens totala budget.

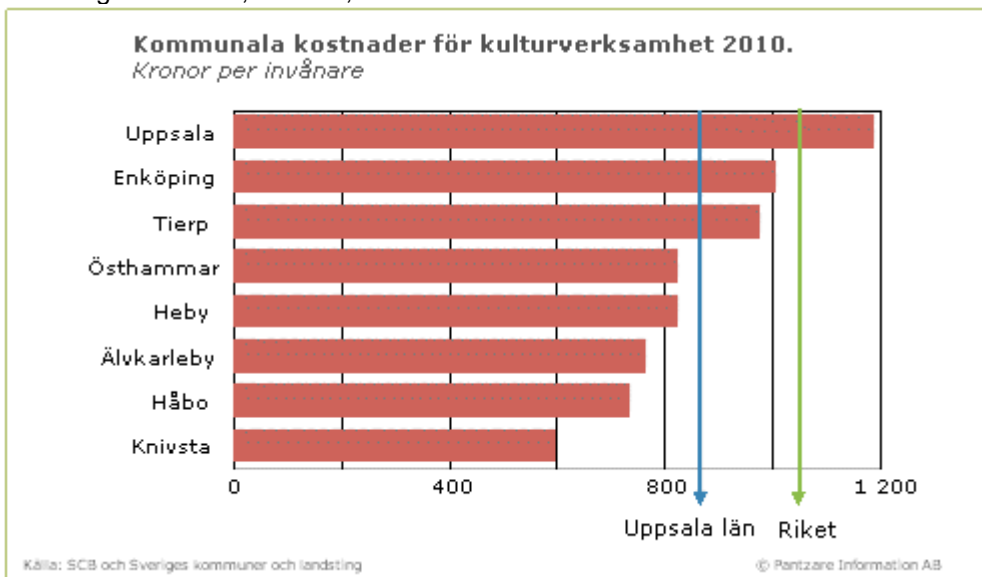
Kommunbidraget har ökat i takt med kommunens totala budget

¹⁰ 2007 betalade Hälsouset lokalhyra, som kompenserades av intäkter från skolan och kommunbidraget. 2008 och 2009 betalades hyran istället centralt. 2010 har hyran åter lagts på verksamheten. Sedan 2009 har hyra även tillkommit för ungdomsverksamheten. Jämförelser av totala kostnader och intäkter görs därför med 2007.

Figur 2 Jämförelse av kommuners kostnader för föreningsstöd, idrottsanläggningar och fritidsgårdar

Figur 3 Jämförelse av kommunens kostnader för stöd till kulturföreningar och studieorganisationer, museer, bibliotek samt musik- och kulturskola.

VERKSAMHETENS INNEHÅLL

Kultur-, ungdoms- och fritidsverksamheten i Knivsta

Organisation

I slutet av 2010 tog den nya fritids-, kultur och demokratinämnden över ansvaret för fritids- och kulturfrågor från utbildningsnämnd respektive kommunstyrels. Kulturmiljöfrågor ligger fortfarande på bygg- och miljönämnden.

Ansvarig förvaltningschef är utbildningschefen. Under 2011 ska en förvaltningschef för fritid- och kultur rekryteras.

Följande enheter/områden finns inom fritids- och kulturverksamheten:

- Idrotts- och fritidsanläggningar
- Föreningsstöd (Allmän fritidsverksamhet)
- Ungdomsgårdar, ungdomsting och ungdomsråd (Övrig fritidsverksamhet)
- Kulturskola
- Bibliotek
- Program- och utställningsverksamhet samt skapande verksamhet för barn (Allmän kulturverksamhet)
- Kulturmiljövård och konstnärlig utsmyckning (Övrig kulturverksamhet)

Det finns en samordnare inom kultur- och fritidsområdet på 50 %. För verksamheterna bibliotek, hälsohuset, kulturskola och ungdomsverksamheten finns ansvariga enhetschefer. Bibliotekschefen ansvarar även för de allmänna kulturfrågorna (arrangörstöd och programverksamhet). Övrig kulturverksamhet har inget sammanhållet ansvar utan delas mellan informationschefen, stadsarkitekt och utbildningschefen. I tidigare kvalitetsredovisning har otydligheten i ansvaret för kulturfrågor påtalats som ett förbättringsområde.

Splittrad
organisation för
området kultur

Idrotts- och fritidsanläggningar

Utbud

Knivsta kommun driver i egen regi motionsanläggningarna Hälsohuset och Alsikehallen med simhall, gym, gruppträning och två sporthallar. Det finns också fyra fullstora, och ett tiotal mindre, bollplaner som kommunen upplåter åt föreningar.

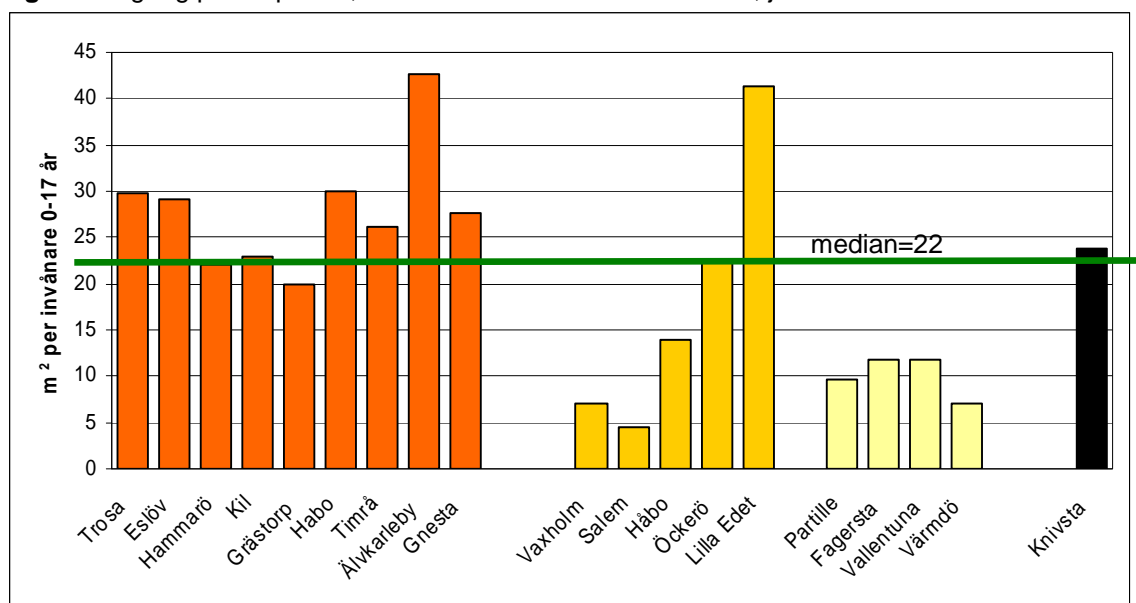
Kommunen äger och/eller driver ett antal *övriga anläggningar*. I övriga anläggningar ingår badplatser, skridskobanor, skolidrottsplatser och friluftsområdena Morga hage och Upplandsleden, samt ett antal anläggningar som drivs av föreningar.¹¹ Dessa listas i Tabell 2.

Kommunen ger bidrag åt ett antal föreningsdrivna anläggningar, till exempel bollplaner och ridskolor (se under rubriken ”föreningsbidrag”).

Tidigare år har jämförelser med kommuner i Stockolmsregionen visat att Knivsta hade god tillgång på kommunala bollplaner (räknat per invånare), men att tillgången på sporthallar var lägre än de andra kommunerna¹². I den jämförelsen togs endast kommunalt ägda bollplaner med. Inför 2010 kvalitetsredovisningen har en jämförelse med 18 kommuner som liknar¹³ Knivsta gjorts. I denna undersökning har *alla* bollplaner som används för träning och matcher, oavsett storlek och oavsett vem som äger anläggningen, tagits med. Jämförelsen visar att det finns stora variationer mellan kommuner och att Knivsta inte skiljer sig från andra kommuner. (se Figur 4). Resultatet ska tolkas med viss reservation för att någon kommun kanske inte har tagit med alla bollplaner.

Tillgång på bollplaner i nivå med liknande kommuner 😊

Figur 4 Tillgång på bollplaner, oavsett storlekar och driftsformer, jämfört med liknande kommuner

Trosa – Gnesta är pendlingskommuner till större städer, Vaxholm – Lilla Edet är pendlingskommuner till storstäder och Partille – Värmdö är kommuner som enligt kommun databasen Kolada liknar Knivsta strukturellt.

¹¹ Källa verksamhetsberättelse 2010

¹² Se Kvalitetsredovisningar 2008 och 2009

¹³ 33 kommuner valdes ut för undersökningen. Dessa var pendlingskommuner som till större städer, storstädernas pendlingskommuner med mellan 10 000 och 20 000 invånare, samt kommuner som liknar Knivsta strukturellt med avseende på skattebas och strukturkostnader och invånarantal.

Tabell 2 Övriga fritidsanläggningar som kommunen upplåter åt föreningslivet

Anläggning	Ägs av	Driftas av
Knivsta elljusspår	Knivsta kommun, Vassunda IF äger byggnaden	Vassunda IF
Moutainbikebana, BMX-bana	Knivsta kommun	Knivsta cykelklubb
Skateboard- och inlinebana	Knivsta kommun	Skateboard- och inlineförening
Brunnbybadet	Privat, kommunen arrenderar	Kommunen
Särstabadet inkl. bangolfanläggning	Knivsta kommun	Privat
Eda lägergård	Knivsta kommun	Eda lägergårdsförening och kommunen
Skjutbana Husby-Lundby 1:5	Holmenskog AB, kommunen arrenderar	HLK skytteförening
Brukshundsklubben	Knivsta kommun/ Kommunfast.	Brukshundsklubben
Ängvallen, Särstavallen, Broplan, Pizzavallen	Knivsta kommun, KIK	Kommunen och KIK
Alsike IP	Knivsta kommun/Alsike IF	Alsike IF
Konstgräsplan Alsike	Knivsta kommun	Knivsta kommun
Stenevi IP	Modo, kommunen arrenderar. Långhundra SK äger byggnaden	Långhundra SK
Pepparkaksuddens båthamn, pumpstation	Knivsta kommun	KOJK
Judolokal	Knivsta kommun	Knivsta judoklubb
Lagga bollplan (Furuwallen)	Privat, kommunen arrenderar, Lagga IF äger byggnaden	Lagga IF
Scoutstugan Lippinge	Privat, kommunen arrenderar, Scoutkåren äger byggnaden	Knivsta Scoutkår

Öppettider

Öppettiderna i Hälsarhuset var i stort sett oförändrade under 2010. Kommunens simhall är öppen för allmänheten 60 timmar per vecka varav 35 timmar på kvällar och helger¹⁴. Enligt jämförelsen *kommunens kvalitet i korthet* tillhör Knivsta den fjärdedel av kommuner som har de mest generösa öppettiderna.¹⁵

Simhallen har generösa öppettider jämfört med andra kommuner

Verksamhetens kunder

2010 hade Hälsarhuset 175 000 besök vilket är i samma storleksordning som 2009. Sedan 2008 är trenden att skolans besök har ökat medan allmänhetens besök har minskat något. Allmänhetens besök har minskat i simhall, men ökat något i gym, på gruppträning och i sporthall. (se Tabell 3)

Antal besökare i Hälsarhuset ligger stabilt

Om man räknar samman antal sålda helårs-, halvårs- och säsongskort i sim- och gymverksamheten så blir det 1500 kort år 2010. Detta ger en indikator på hur många personer som besöker Hälsarhuset regelbundet.

Tillgängligheten till sporthallen har under 2010 ökat genom att föreningar numera själva kan låsa anläggningen. Man kan numera även boka tider via Internet. Alsikehallens öppettider styrs helt av föreningarna¹⁶.

Föreningars tillgänglighet till sporthallen har ökat

¹⁴ Antal timmar som simhallen är öppen utöver 8-17 på vardagar.

¹⁵ Knivsta ligger på plats 22 av 107 kommuner. Kommundatabasen 2010, www.kolada.se

¹⁶ Ken Norberg 2011-05-02

Ekonomi

Kommunbidraget till fritidsanläggningar var 2010 4,9 miljoner kr, varav 3,4 till Hälsohuset och Alsikehallen.

Mer än 5 %
avvikelse från
budget

Det totala resultatet för fritidsanläggningar var -1,1 miljon kronor. Verksamhetsblocket har haft ett minusresultat varje år sedan 2005. Till svårigheten att budgetera bidrar att principer för hyran för Hälsohuset och Alsikehallen har varierat mellan åren. Under 2010 fördes till exempel hyresbidraget som skulle kompensera för hyreskostnaden felaktigt till skolan.

Tabell 3 Besöksstatistik Hälsohuset 2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Antal besökare totalt	191 000	189 500	175 500	181 600	176 800	175 200
varav simhall (ej skola)	25 900	24 000	22 500	40 554	37 600	23 900
varav friskvård och sporthall (ej skola)	72 500	73 300	68 100	67 000	65 000	73 000
varav skolans besök (sim- och sporthall)	92 600	92 200	84 866	74 080	74 300	78 100

Källa: Kommungemensamma nyckeltal, kultur och fritid uppföljning, bearbetade siffror från enhetschef för Hälsohuset

Föreningsstöd

Utbud

Kommunen har följande ekonomiska stöd till föreningar:

- Stöd till ungdomsföreningar
 - Grundstöd, baserat på antal medlemmar (3–20 år)
 - Aktivitetsstöd baserat på antalet närvarande på sammankomster.
 - Stöd för underhåll och drift av anläggningar
 - Olika punktstöd för särskilda utvecklingsåtgärder.
- Stöd till pensionärsföreningar, bygdegårdsföreningar och handikapporganisationer.
- Stöd till studieförbund

Tabell 4 Sammanställning av utbetalda föreningsstöd, inkl studieförbund 2008-2010 (tkr)

	2008	2009	2010
Stöd till föreningar m. ungdomsverksamhet:	1 100	1 300	1 300
Bygdegårdsföreningar	190	200	180
Pensionärs- eller handikappföreningar	23	35	30
Studieförbund	62	62	62
Totalt (avrundade siffror)	1 400	1 600	1 600

Källa: Verksamhetens statistik 2010

Kommunen betalade 2010 ut 114 kr per invånare i kontant föreningsstöd. Som jämförelse kan nämnas att åtta kommunerna i jämförelsenätverket *Väst kust* hade föreningsstöd som låg mellan 115 och 221 kr per invånare.

Föreningsstöd per invånare i verkar vara i nivå med andra kommuner

Kommunen ger även indirekt stöd genom att föreningar kan hyra sporthallar till subventionerat pris, samt att kommunen upplåter mark för bollplaner m.m.

Verksamhetens kunder

Läsåret 2009/2010 fick 30 föreningar och 7 studieförbund ekonomiskt stöd från kommunen. Det innebär 2,5 föreningar per 1 000 invånare. Som en jämförelse så varierade antalet föreningar kommunerna i jämförelsenätverket *Väst kust* mellan 2 och 6 per 1 000 invånare.

De ungdoms- eller sportföreningar som fick stöd av kommunen hade tillsammans drygt 3 000 (2 900) stödberättigade medlemmar i åldern 3-20 år. Totalt finns 4 065 barn mellan 3 och 20 år i kommunen. Många barn är medlemmar i flera föreningar, men detta tyder ändå på att kommunens föreningsstöd kommer många till godo. Andelen har dessutom ökat jämfört med tidigare år.

Fler ungdomar tar del av kommunens stöd än tidigare

Antalet medlemmar i pensionärsföreningar var 830. Totalt finns 1 700 personer i kommunen som är över 65 år.

Studieförbunden har under året ordnat totalt 280 (250) arrangemang¹⁷ med totalt 5 800 (4 800) deltagare.¹⁸

Fler deltagare i studieförbundens program

¹⁷ 94 studiecirkelträffar, 13 andra folkbildningsarrangemang och 171 kulturarrangemang

¹⁸ Uppsala läns bildningsförbund, Kalla Fakta - studieförbundens verksamhet i siffror 2010

Ungdomsverksamheten

Utbud

Ungdomsverksamheten bestod under 2010 av en fritidsgård¹⁹ med verksamhet i Knivsta och Alsike. Under 2011 kommer verksamheten i Alsike att stänga. Ungdomsverksamheten arbetar också med ungdomars inflytande i kommunen.

På fritidsgården i Knivsta finns café, datorrum, biljardbord, viss idrottsutrustning och från april 2011 en replokal. I Alsike är utbudet mer begränsat.

Ungdomsverksamheten ordar aktiviteter som LAN, temakvällar, konserter och turneringar. I samarbete med biblioteket och kulturskolan ordnas Club Kupol. Målsättningen är att utbudet ska styras av vad ungdomarna själva vill göra.²⁰

Öppettider

I slutet av 2009 ökade fritidsgårdens öppettider till 18–21 måndag till torsdag och 18–23:30 på fredag till lördag. Under sommaren 2010 stängdes gården på lördagar p.g.a. av brist på timvikarier. Trots det var den totala årsöppettiden under 2010 längre än den under 2009²¹.

Årsöppettid
fritidsgården
har ökat

Besökstatistik

Under 2010 registrerades nästan 6 000 besök på fritidsgården, vilket är färre än 2009. Orsaken är framförallt att man vikt måndagar åt underrepresenterade grupper för att bredda målgruppen.

Antal besökare
har minskat,
men man når
fler grupper

Arbetet med att locka fler flickor och yngre ungdomar att besöka ungdomsgården har givit visst resultat. Andelen tjejer bland besökarna har ökat från 24 till 26 %. Under 2010 har måndagar vikts åt ungdoma på LSS-boenden.

Antal tjejer
på fritidsgården
ökar något

Ungdomsting och ungdomsråd

Kommunen vill ge ungdomar möjlighet till inflytande genom att en gång per år låta högstadiel elever och politiker mötas i ett ungdomsting. Frågorna på 2010 års ting gällde framförallt att man ville ha mer pengar till skolan, mindre klasser och mobbing, satsningar i utomhusmiljön samt fler sommarjobb.

Frågorna från ungdomstinget följs upp av ett ungdomsråd bestående av ungdomar. Rådet var under 2010 till stora delar vilande på grund av bristande intresse. Responserna från de olika nämnderna har dock blivit bättre.²²

Lågt intresse
för
ungdområdet
bland unga,
men bättre
respons från
politikerna

Sedan 2009 har ungdomsrådets handlingsutrymme ökat genom att det har en egen pott med pengar att förfoga över. Under 2010 användes 30 000 kr till att ordna en sommarfest på Ängby park och att bygga en skateboardramp.²³

Ekonomi

2010 års kommunbidrag var 1,2 miljoner kr vilket var en uppräknings med 2 % sedan 2009. Mellan 2008 och 2009 ökade kommunbidraget med 600 000 kr i samband med att verksamheten utvidgades. Samtidigt tillkom en hyreskostnad på 460 000 kr. Resultatet för 2009 och 2010 var -400 000 kr per år.

Mer än 5 %
avvikelse från
budget

¹⁹ På dagtid bedrivs skolbarnomsorg (fritidsklubb) i ungdomsverksamhetens lokaler. Denna verksamhet ingår inte här.

²⁰ Vik enhetschef på Ungdomsverksamheten

²¹ Årsöppettiden räknas ut utifrån öppettider och antal veckor som gården är öppen. Helgdagar räknas ej bort.

²² Verksamhetsberättelse för fritidsverksamheten, ej presenterad för nämnd

²³ Fritidssamordnare muntl. 2011-05-17

Kulturskolan

Utbud

Knivsta kommuns kulturskola erbjuder personer upp till 20 år avgiftsbelagd undervisning inom bild, dans, drama/teater och musik.

Verksamhetens kunder

Totalt var knappt 400 elever (409) inskrivna i verksamheten i december 2010. Antalet har ökat kraftigt sedan 2005 då 114 barnen från Knivsta gick i Uppsalas musikskola. Siffrorna kan jämföras med att det finns ca 2700 personer i åldern 7-19 år i kommunen. I Figur 5 kan man se fördelningen av elever per kurs.

Knivsta ligger på 196 plats av Sveriges 290 kommuner när det gäller hur stor andel av ungdomar mellan 7-19 år som deltar i den frivilliga kulturundervisningen, vilket är något sämre än medel, men i nivå med de flesta andra.²⁴

Antal platser i kulturskolan i nivå med de flesta andra

Kötid

I december 2010 stod 116 (89) personer i kö till kulturskolans kurser. (se Figur 5). Kötiden på de mest populära kurserna är minst ett år, och förväntas öka.²⁵

Kötid till kulturskolan ökar

Ekonomi

Gruppundervisning i musik, drama och dans ges till självkostnadspris (800 kr), men musikundervisningen är subventionerade via kommunbidraget. Avgiften för musikundervisning är 1200 kr per termin. Jämfört med andra kommuner har Knivsta hög avgift. Kommunen ligger på 239:e plats av 290 i en ranking utifrån hur låg avgifter är.²⁶

Höga avgifter i jämfört med andra kommuner

Kommunbidraget till kulturskolan 5,5 miljoner kr år 2010. Knivsta ligger på 266:e plats av 290 när det gäller hur mycket pengar kommunen satsar på kulturskolan.²⁷

Små resurser jämfört med andra

Skolan har under 2010 effektiviserat sin verksamhet något, genom att öka gruppstorleken i dansundervisningen. Kommunens bruttokostnad för kulturskolan är 6100 (5700) kr/elevplats. Jämfört med kulturskolorna i Stockholms län är det i något under medel.²⁸

Låg kostnad per elevplats jämfört med Stockholms län.

2010 gjorde kulturskolan ett negativt resultat på 147 000 kr jämfört med budget. Detta beror på att verksamheten 2009 fick nämndens tillåtelse att ta in fler elever än vad budgeten medgav. Den ökade nivån kompensades inte heller i budget 2010 vilket gav detta underskott.²⁹ Extra medel på 250 000 kronor har dock skjutits till för 2011, från kommunstyrelsens ofördelade medel.

Mindre än 5 % avvikelse från budget

²⁴ Lärarförbundets jämförelser av landets kulturskolor 2010

²⁵ Kulturskolechef, muntl. 2011-05-02

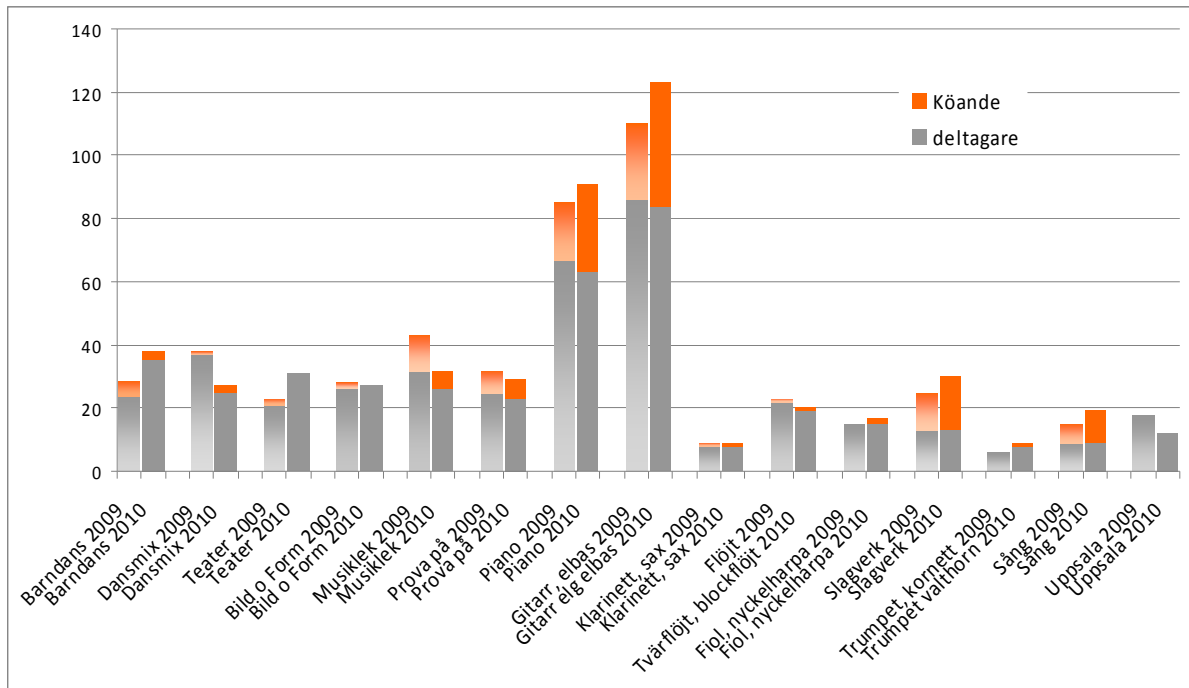
²⁶ Lärarförbundets jämförelser av landets kulturskolor 2010. Jämförelsen bygger på hur mycket pengar kommunen lägger på kulturskolan per invånare i åldern 7-15 år, avgifter och andelen invånare i åldern 6-19 år som deltar i verksamheten. Uppgifterna om resurser och andel elever gäller 2009, och uppgifter om avgift gäller 2010.

²⁷ Ibid.

²⁸ Jämförelsen sker utan lokalkostnader. Källa: Stockholms stad, tjänsteutlåtande 2010-11-29, DNR 1.1/4510/2009

²⁹ Knivsta kommuns bokslut 2010

Figur 5 Fördelning av elever och köande per kurs 2009 respektive 2010

Bibliotek

Utbud

Biblioteksverksamheten består av huvudbiblioteket i centrala Knivsta. Biblioteksverksamheten stöttar även skolornas bibliotek. Sedan årsskiftet 2009/2010 är har bokbussen dragits in. Istället bussas skolbarnen i Lagga och Långhundra till Knivsta bibliotek för lån.

Biblioteket i Knivsta erbjöd nedanstående tjänster under 2010:

- Barnverksamhet Sagostunder, 27 st som besöktes av 186 barn.
Musik- och teaterföreställningar, 12 besöktes av 320 barn
Författarbesök hos alla fjärdeklassare, ca 190 stycken
Biblioteksvisning för 13 förskoleklasser
Bokprat på biblioteket för 8 andraklasser
- Ungdomsverksamhet Skapande verkstäder på lov för 10-13 åringar. Totalt 72 barn deltog.
Bokfika för tonåringar, 3 tillfällen
Fotokurs under sommarlovet, 15 ungdomar deltog
- Bibliotekets vänner Knivsta bibliotek har varit medarrangör vid bl.a. författarbesök
- Boken kommer Köp av utkörning genom Taxi
- Bokfickan Lokalen går att boka och är handikappanpassad
- Bokförsäljning Barn och ungdomsböcker ur en bok för alla
- Databaser, datorer Internet, ordbehandling och släktforskning
- Politikercafé Varannan lördag
- Släktforskning Släktforskningshörna, drop-in rådgivning 2 ggr per termin
- Föreläsningar Samarbete med bl.a. Socialpsykiatri, Landstinget och Studieförbund
- E-tjänster Katalogtjänster för sök, reservation och omlån
Global grant för information om stiftelser, fonder, bidragsgivare
Mediearkivet; artikeldatabas med fulltextartiklar från över 50 källor
E-lib för att låna e-böcker och e-ljudböcker hemifrån
- Infotek Informationsstation med landstingets fakta om funktionshinder

Utbudet av böcker, e-böcker, talböcker och andra medier uppgår till 2,6 per invånare. Därmed tillhör Knivsta de 25 % av kommunerna med lägst mediebestånd per invånare. Särskilt lågt ligger man på antal barnböcker per barn. Trenden i hela landet är att mediebeståndet minskat. I Knivsta har mediebeståndet per invånare minskat med 16 % sedan 2004/2005.³⁰

Litet mediebestånd jämfört med andra kommuner

Antal nyförvärv per invånare ligger i nivå med andra kommuner.

Antal nyförvärv i nivå med andra

Antalet datorer som är tillgängliga för allmänheten är något lägre än medel för andra kommuner, men ändå i nivå med de flesta andra.

Antal datorer i nivå med andra

Öppettider

Knivsta kommuns bibliotek har öppet 44 timmar per vecka varav 13 timmar utöver tiden 8-17 på vardagar³¹. Detta är något över medel, men ändå i nivå med de flesta andra kommuner³².

Öppettider i biblioteket i nivå med andra kommuner

³⁰ Statistiska centralbyrån. Siffrorna gäller för 2009 eftersom 2010 års siffror inte är insamlade ännu. Jämförelsen bakåt i tiden är gjord genom att jämföra medelvärden för åren 2008 och 2009 med medelvärdet för 2004 och 2005. Detta för att se trender istället för slumpmässiga variationer mellan enstaka år.

³¹ Bibliotekschef, aug 2011. Tiderna är: Måndag och fredag 12–17 Tisdag, onsdag och torsdag 10–20 Lördag 10–14

Verksamhetens kunder

År 2009 hade biblioteket 86 000 besök, vilket är 6 besök per invånare. Det är en kraftig ökning jämfört med tidigare år, men i nivå med andra kommuner.

Besök i biblioteket i nivå med andra

28 % av invånarna har lånekort, vilket är i nivå med andra kommuner.

Utlåning

Utlåningen per invånare i Knivsta ligger i nivå med de flesta andra kommuner. Utlåningen per invånare är i stort sett i samma nivå 2008/2009 som 2004/2005. Därmed avviker Knivsta i positiv riktning från trenden i övriga landet, där utlåningen minskar. Detta beror på ökningen av antal barn eftersom barn är mer aktiva boklånare.

Antal lån per invånare i nivå med andra

Trend i total utlåning är bättre än andra

Ekonomi

Kommunbidraget till biblioteket är 5,5 mkr. 2010 gjorde verksamheten ett positivt resultat på 285 000 kr, beroende på vakanser och långtidssjukskrivning.

Mindre än 5 % avvikelse från budget.

Kostnaden per invånare är 395 kr per invånare, vilket är lågt i förhållande till andra kommuner.

³² Kommunens kvalitet i korthet 2010. 115 kommuner ingår i jämförelsen

Allmän kulturverksamhet

Utbud

Med allmäncultur menas program- och utställningsverksamhet som kommer alla kommuninvånare till del. Kommunens verksamhet består av:

- Arrangörsstöd föreningar Föreningar har möjlighet att söka ekonomiskt stöd för att arrangera program som är öppna för allmänheten.
- Arrangörsstöd förskolor och skolor Skolor och förskolor kan ansöka om pengar för kulturverksamhet.
- Konsertkarusellen Musik i Uppland och lokala föreningar samarrangerar turnerande konserter. Kommunen bidrar med arrangörsstöd.
- Kulturombud Varje skola och förskola har kulturombud
- Kultur i vården Kulturella arrangemang inom vården. Knivsta kommun bokar Uppsala kommuns turnéprogram som innehåller musik, teater, dans och film. Målgruppen är personer inom äldreomsorgen, psykiatri och vuxna med utvecklingsstörning.
- Stöd till kulturverksamhet för ungdomar

Verksamhetens kunder

Under 2010 beviljades sju föreningar arrangörsstöd till en summa av 51 000 kr. Bidraget användes till tre konserter, tre teaterföreställningar, en revy samt arrangemanget "Turista på hemmaplan". Förskolor och skolor beviljades 34 000 kr som användes till teater- och museibesök för totalt drygt 400 barn. Åtta ansökningar avslogs.

Ansvaret för att fördela pengarna inom allmäncultur ligger idag på bibliotekschefen.

Det finns ingen uppföljning eller deltagarstatistik från genomförda arrangemang.

Ekonomi

Kommunbidraget till allmänculturen var 530 000 kr. Av dessa gick:

- 70 000 till förvaltningskostnader.
- 85 000 kr till bidrag för kulturverksamhet i föreningslivet, förskola och skola.³³
- Ca 80 000 kr går till konsertkarusellen och kultur i vården,
- 44 000 till folkrörelsearkivet
- 84 000 kr utnyttjades ej.
- Resten användes till ungdomsverksamhet till exempel verkstäder och lovverksamhet³⁴

Mer än 10 %
budget-
avvikelse för
allmäncultur

³³ Verksamhetsberättelse 2010 - Block 3 Kultur (kommunstyrelsen)

³⁴ Bibliotekschef, muntl. 2011-08-16

Övrig kulturverksamhet

Utbud

Övrig kulturverksamhet avser offentliga utsmyckningar och kulturmiljövård. Enligt ett KF-beslut ska 1 % av byggkostnaden avsättas för konstnärlig utsmyckning vid varje ny- eller ombyggnad av kommunens lokaler. Det är informationschefen som ansvarar för dessa medel.

Under 2010 byggdes två nya äldreboenden. En procent av kostnaden, ca en miljon kronor avsattes för en sinnenas trädgård, och 200 000 kronor för lösa konstverk.

Under året har projektering av Brännkärrskolan påbörjats, men här har ännu inga pengar avsatts för konstnärliga utsmyckning. När det gäller utsmyckning av nytt kommunhus omfattas inte denna av enprocentsregeln eftersom kommunen inte själv bygger detta hus.³⁵

Kulturmiljövård avser kommunens roll som ägare av kulturhistoriska fastigheter och som planmyndighet. I översiktsplanen finns områden för kulturmiljöer utpekade. Riktlinjer finns för bebyggelse inom värdefulla kulturmiljöer, generella riktlinjer för landskapsbild samt riktlinjer för lokalisering av ny bebyggelse inom vissa områden. Ett kulturmiljöprogram för att bevara kulturmiljöer planerades att ta fram under 2010 men har blivit uppskjutet till 2011.

En-
procentsmålet
för konstnärlig
utsmyckning
uppnått 2010

³⁵ Interpellationssvar KS-2009/758

VERKSAMHETENS MÅL OCH RESULTAT

Uppföljning och resultat utifrån kommunens mål 2010

Måluppfyllelse

Enligt kommunfullmäktiges uppdrag ska nämnden varje år anta mätbara och/eller uppföljningsbara mål för verksamheten. Målen som kommunstyrelsen respektive utbildningsnämnden antog för 2010 anges i vänstra raden i Figur 6.

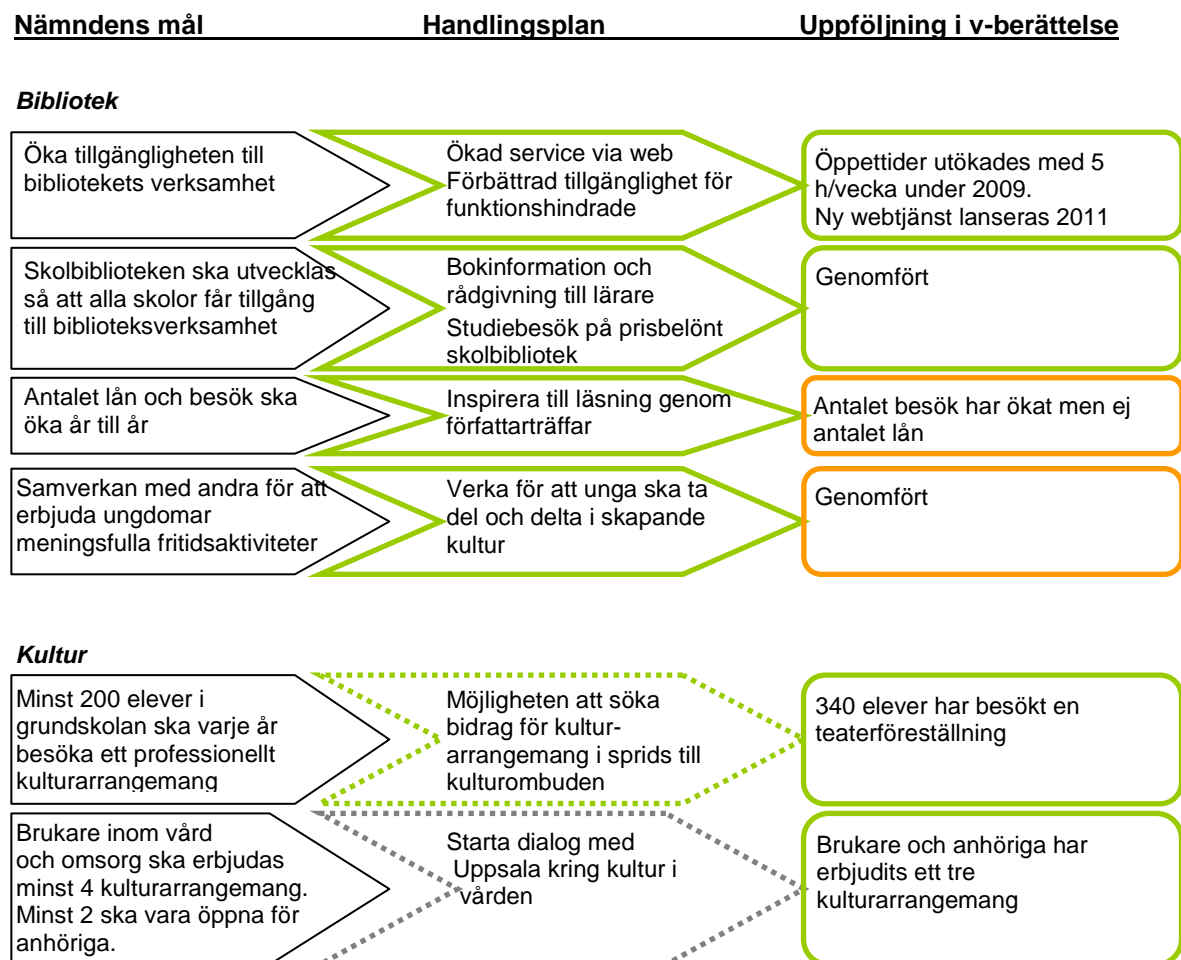
Biblioteks- och kultur- verksamhet visar god måluppfyllnad 😊

Kommunstyrelsens mål för biblioteksverksamheten och kulturverksamheten följdes upp i verksamhetsberättelse 2010. Måluppfyllelsen var god.

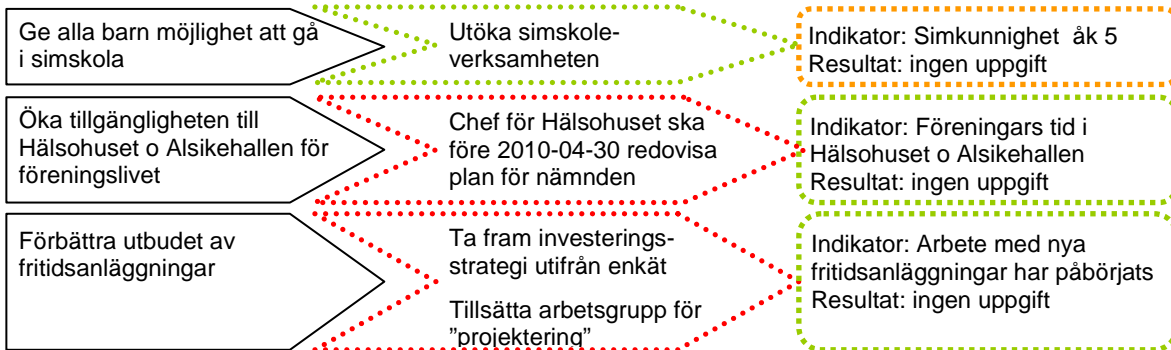
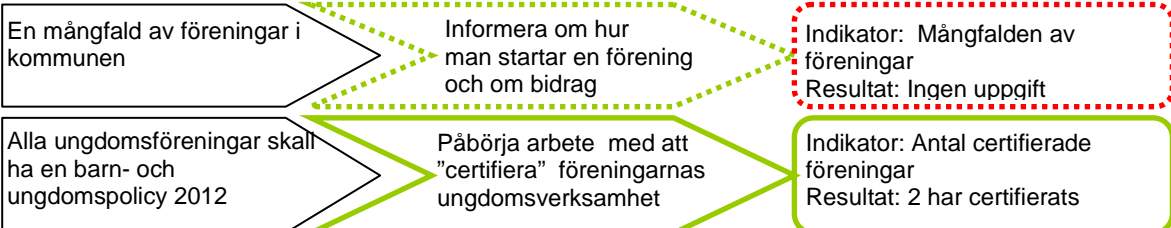
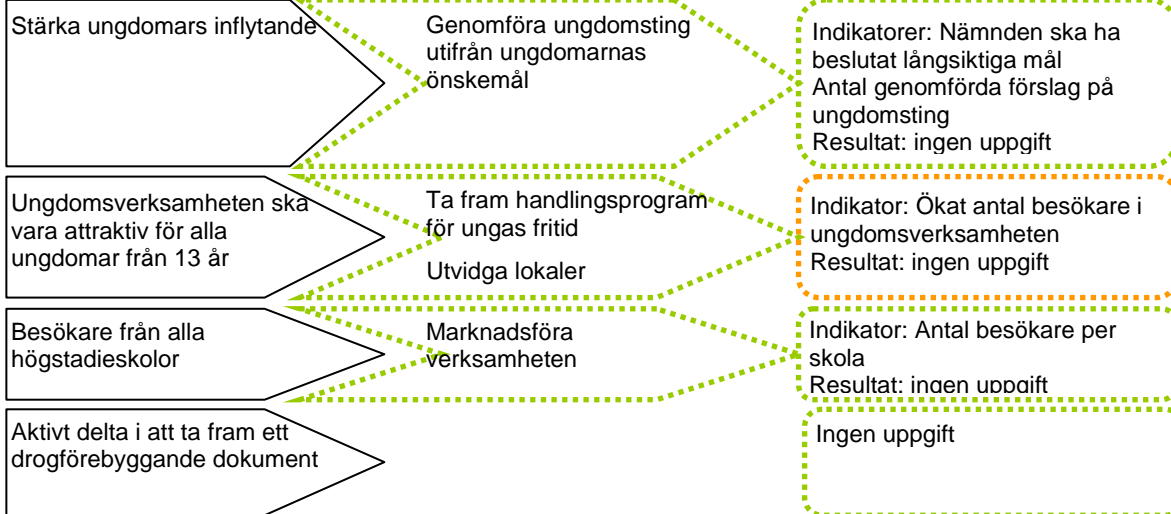
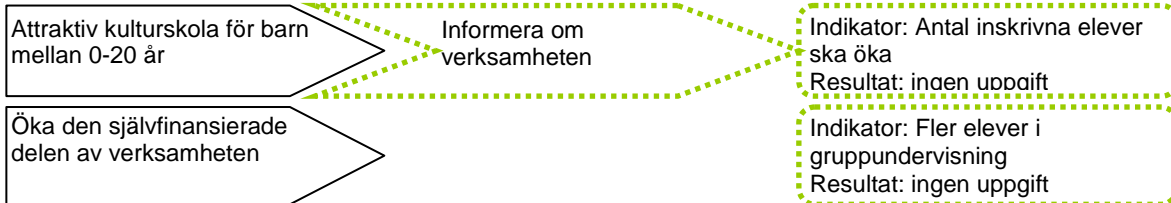
I utbildningsnämndens verksamhetsplan för 2010 såg man en stor förbättring gentemot tidigare år i och med att man angav indikatorer som angav hur man skulle följa upp målen. Trots det innehåller verksamhetsberättelsen för nämnden i stort sett ingen uppföljning av nämndens egna mål. Av verksamheternas egna uppföljningar kan man utläsa att de flesta mål anses vara uppfyllda.

Ingen uppföljning gjordes av nämndens mål för fritids- verksamheten 😞

Figur 6 Nämndens mål och uppföljning i verksamhetsplan och -berättelse 2010

Källa: Nämndens och verksamheternas verksamhetsplan och verksamhetsberättelse 2010

Nämndens mål**Handlingsplan****Uppföljning utifrån indikatorer****Fritidsanläggningar****Föreningsstöd****Ungdomsverksamheten****Kulturskolan**

Anmärkning: Heldragen linje, samt angivet resultat, betyder att uppgiften har redovisats i nämndens verksamhetsberättelse. Streckad linje betyder att man fått gå till interna dokument för att se uppgiften. Färgerna markerar om åtgärden/målet är helt, delvis eller inte alls genomförd/uppfyllt.

Kommunens långsiktiga styrdokument

Utöver nämndens mål i verksamhetsplanen finns mål i olika styrdokument som kommunfullmäktige eller nämnden har antagit. Nedan görs en översiktlig genomgång av hur man arbetar med dessa styrdokument.

Folkhälsopolicy

Kommunens *folkhälsopolicy* pekar ut vilka folkhälsomål som är prioriterade i kommunen. Dessa är bland annat³⁶:

- Allas delaktighet i samhället.
- Inriktning på grupper med ohälsa.
- Folkhälsoarbetet ska präglas av ett genusperspektiv.

Folkhälsopolicyn behöver uppdateras målen brytas ned i verksamhetsplanerna

Det finns inga särskilda handlingsplaner för folkhälsopolicyn och målen ingår inte heller i verksamhetsplanerna. Hälsohuset har dock under året haft en särskild verksamhet riktad mot äldre, vilken har givit gott resultat. Ungdomsverksamheten har haft verksamhet särskilt inriktat på flickor.

Plan för full delaktighet

I slutet av 2009 antogs en *plan för full delaktighet*. I planen finns fyra mål som rör fritidsverksamheten och som bör ingå i verksamhetsplanerna.

- Erbjudna föreningar i Knivsta information och utbildning om funktionsnedsättning och funktionshinder vid minst ett tillfälle per år.
- Inventera och dokumentera fysisk och innehållsmässig tillgänglighet till lokaler och kultur- och fritidsaktiviteter.
- Från och med 2010 ska kommunen ställa förväntningar på tillgänglighet i samband med ekonomiskt stöd.
- Utred förutsättningarna för att Hälsohusets simhall ska kunna erbjuda varmare vatten, särskilda omklädningsrum och behövliga hjälpmedel för att vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning

Målen i plan för full delaktighet har inte tagits med i verksamhetsplanerna.

Det finns inga särskilda handlingsplaner för hur målen i *plan för full delaktighet* ska uppnås och målen ingår inte heller i verksamhetsplanerna förutom för biblioteket. Biblioteket har inventerat och åtgärdat sina lokaler och erbjuder information och föreläsningar om funktionshinder. Det som återstår att göra är att ställa krav på tillgänglighet till arrangemang som föreningar som får bidragför, samt att utveckla utbudet av media för funktionshindrade.

Ungdomspolitiskt handlingsprogram

2010 antogs ett *ungdomspolitiskt handlingsprogram* som uttrycker kommunens syn på ungdomsinflytande och är vägledande för samtliga nämnder. Programmet beskriver också arbetet med ungdomsting och ungdomsråd. Målen var:

- Alla barn och ungdomar ska ha likvärdiga villkor, oavsett sociala, ekonomiska och andra förhållanden.
- Vuxensamhället ska ta tillvara den kraft och de idéer som barn och ungdomar har.
- Barn och ungdomar ska ha inflytande över sin vardag.

³⁶ Den nuvarande folkhälsopolicyn kommer eventuellt att ersättas av den regionala folkhälsoplanen. Den regionala planen har inte konkreta mål eller handlingsplaner utan pekar istället ut fyra strategier som ska integreras i den ordinarie styrningen av kommunen.

- Barn och ungdomar ska ha inflytande över samhällsutvecklingen.

Handlingsplanen är att genomföra ungdomsting och ungdomsråd.

Drogpolitiskt program

Det *drogpolitiska programmet* innehåller en rad mål för att minska droganvändningen i kommunen. Dessa mål ska kommunens nämnder och förvaltning konkretiseras för den egna verksamheten. Planen är för ny för att man ska kunna utvärdera i vilken utsträckning den påverkar verksamheternas planering.

Biblioteksplan

I *biblioteksplanen* tydliggörs biblioteksverksamhetens grundläggande uppdrag och vilka samhällsvärden som ska skapas. Tre mål är uppställda som ska gälla under planperioden 2008-2011. Dessa mål ligger till grund för verksamheternas verksamhetsplaner och följs upp i verksamhetsberättelsen. Enligt planen skall en utvärdering av göras under hösten 2011.

Biblioteksplanen är ett levande dokument

Plan för allmänkultur

I *plan för allmänkultur* tydliggörs verksamhetens grundläggande uppdrag och vilka samhällsvärden som ska skapas. Flera mål är uppställda varav två ska gälla för perioden 2007-2008. Dessa mål ligger till grund för verksamheternas verksamhetsplaner och följs upp i verksamhetsberättelsen. Planen är inaktuell och bör uppdateras.

Plan för allmänkultur bör uppdateras

Miljöprogram

Knivstas miljöprogram innehåller lokala miljömål. Tanken är att varje verksamhet ska ta fram egna handlingsplaner för att målen ska nås. Det lokala miljömål som är mest relevant för verksamheten är "Kommunen ska aktivt verka för energihushållning och energieffektivisering inom alla verksamheter".

Hälsarhuset och biblioteket har tagit fram miljöhandlingsplaner.

BRUKARUNDERSÖKNINGAR

SCB:s Medborgarundersökning 2011

Enligt *Medborgarundersökningen 2011* ligger invånarnas betyg på Knivsta kommun som plats att bo på, runt medel för alla deltagande kommuner. Den faktor som har störst potential för att förbättra invånarnas nöjdhet, och som undersökningen pekar ut som mest prioriterad, är området "Fritidsmöjligheter". Knivsta tillhör de kommuner i undersökningen som har allra lägst betyg för fritidsmöjligheter. Jämfört med tidigare år har invånarnas betyg sjunkit (Tabell 5)

Invånarna ger låga betyg på fritidsmöjligheter

Tabell 5 Kommuninvånarnas nöjdhet med fritid i Knivsta kommun

Hur ser du på..	Knivsta 2011	Knivsta 2009	Knivsta 2008	Medel bland 128 st andra kommuner
tillgången till idrottsevenemang?	4,5 av 10	5,1	5,2	6,1 av 10
möjligheterna att utöva dina fritidsintressen, t.ex. sport, kultur, friluftsliv, och föreningsliv?	5,9 av 10	6,7	6,9	7,2 av 10
tillgången till kulturevenemang?	4,3 av 10	5,0		5,6 av 10
nöjesutbudet?	3,2 av 10	4,2		4,4 av 10

Källa: SCBs Medborgarundersökning del A, vt 2011

Invånarnas betyg på kommunens fritidsanläggningar är statistiskt säkerställt högre än för övriga kommuner. Särskilt nöjd är man med öppettiderna (Tabell 6).

Invånarna ger högt betyg åt kommunens idrottsanläggningar

Tabell 6 Kommuninvånarnas nöjdhet med fritid i Knivsta kommun

Vad tror eller tycker du om kommunens insatser för..	Knivsta 2011	Knivsta 2009	Medel bland 128 st andra kommuner
öppettider vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar?	7,1 av 10	-	6,6 av 10
utrustning och skötsel av kommunens idrotts- och motionsanläggningar?	6,5 av 10	5,5 av 10	6,1 av 10
belysningen i kommunens motionsspår?	7,1 av 10	-	6,3 av 10

Källa: SCBs Medborgarundersökning del B, vt 2011

Invånarnas betyg på biblioteksverksamheten är något högre än medel för alla kommuner. Däremot var betygen på kulturella evenemang låga.

Invånarna ger högt betyg på biblioteket

Invånarna ger lågt betyg på kommunens kulturverksamhet

Tabell 7 Kommuninvånarnas nöjdhet med kommunens biblioteks- och kulturverksamhet

Vad tror eller tycker du om ...	Knivsta 2011	Knivsta 2009	Medel bland 128 st andra kommuner
biblioteksverksamheten?	8,0 av 10	7,2	7,6 av 10
utställnings- och konstverksamheter?	5,0 av 10	4,6 av 10	6,4 av 10
teaterföreläsningar och konserter?	3,9 av 10	3,3	5,5 av 10

Källa: SCBs Medborgarundersökning del B, vt 2011

Invånarnas betyg på möjligheten att få information och att påverka är goda jämfört med andra kommuner. Ungdomar mellan 18 och 24 år skiljer sig inte nämnvärt från övriga invånare. Däremot anser det att det är svårare att komma i kontakt med politiker och tjänstemän.

Unga get gott betyg på möjligheten att påverka i kommunen

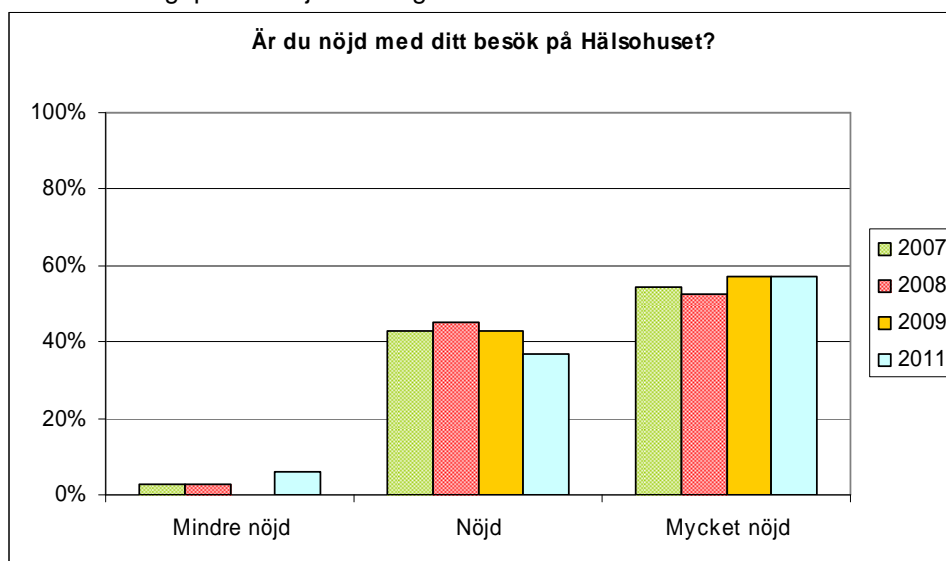
Brukarenkäter

Endast Hälsohuset gör i dag återkommande brukarundersökningar. Resultatet används som underlag för planering av verksamheten. 2011 visar liksom tidigare år på ett gott resultat. Enkäten besvarades av 137 besökare.

Endast Hälsohuset gör återkommande brukarenkäter

Tabell 8 Övergripande nöjdhet enligt Hälsohusets brukarenkät 2011

Landstingets enkät om kulturutbudet 2011

Inför arbetet med att ta fram en regional kulturplan genomförde landstingets kulturenhet en enkätundersökning av kommuninvånarnas åsikter om kulturutbudet. Nästan hälften svarande var missnöjda med kulturutbudet, och drygt hälften helt eller delvis nöjda. Det som efterfrågades var bio, teater, musik och konsertlokaler. Enkäten besvarades av 73 personer, varav två under 30 år.

Missnöje med kulturutbudet i kommunen

Synpunkter och klagomål

Kommunen har sedan 2008 riktlinjer för hanteringen av klagomål och synpunkter. Enligt dessa är synpunkter och klagomål värdefulla i kvalitets- och förbättringsarbetet. Riktlinjerna säger att alla klagomål ska registreras, och att övriga synpunkter bör skrivas ner för att tas upp och diskuteras på arbetsplatsmöte. Minst en gång per år ska inkomna synpunkter och klagomål, samt vidtagna åtgärder, redovisas till nämnden.

Ingen av verksamheterna har egna skriftliga rutiner för hur man ska ta emot, analysera och sammanställa synpunkter och klagomål.

Skriftliga rutiner för synpunkts- och klagomålshanteringen saknas

I diariet finns tio (fem) synpunkter registrerade 2010 gällande fritid och kulturskola och två gällande biblioteket. I minst 7 fall har synpunkterna lett till konkreta åtgärder/förbättringar.

Fler synpunkter registreras och de flesta leder till åtgärder

Hälsohuset samlar varje år in synpunkter i sin brukarenkät.

PERSONAL OCH ARBETSMILJÖ

Medarbetarundersökning 2010 m m

Kommunens medarbetarundersökning görs vartannat år. Resultat finns tillgängliga för hälsohuset, kulturskolan och biblioteket medan ungdomsverksamheten är för få för att utgöra en egen grupp.

Hälsohusets medarbetare utmärker sig genom att ge goda betyg för sin energi och hälsa, men efterfrågar ett tydligare ledarskap och mer inflytande.

Medarbetarna på biblioteket är mer positiva än kommungenomsnittet på de flesta områden, men signalerar att man känner en stress och oro inför flytten till nya lokaler och att man har små marginaler när det gäller personalresurser på grund av sjukskrivningar. Biblioteket har gott stöd från länsbiblioteket och Previa när det gäller den fysiska arbetsmiljön.

Resultatet för kulturskolan är mycket goda, över snittet på nästan alla undersökta parametrar.

Resultatet för ungdomsverksamheten går inte att analysera separat eftersom de anställda är för få för att bli en egen analysgrupp.

Förebyggande av skador och olyckor

Ungdomsverksamheten har sedan tidigare tagit fram en handlingsplan för att hantera hot och våld i verksamheten. Denna behöver med anledning av inträffade incidenter revideras.³⁷

Biblioteket hade under 2010 en föreläsning med efterföljande workshop om hur man hanterar hot och våld. En skriftlig handlingsplan liksom rutiner kring olycksfall, krisstöd och kassahantering.³⁸

Väldigt goda resultat i kulturskolans arbetsmiljöundersökning.

³⁷ Vik enhetschef på ungdomsverksamheten, muntl. 2011

³⁸ Bibliotekschef aug 2011

RESULTAT AV UTVÄRDERINGAR OCH GRANSKNINGAR

Egen utvärdering inom föreningsstödet

En jämförelse som förvaltningen gjorde under 2010 visar att de större föreningar för inomhusidrotter är gynnade framför utomhusidrotterna eftersom det är fördelaktigare att hyra kommunala hallar än att själva driva långtidshyrda anläggningar, trots att de senare får anläggningsstöd från kommunen.³⁹ En fördel för föreningar som långtidshyr anläggningar är dock att de har friare tillgång till anläggningen, medan tillgången på tider i de kommunala hallarna kan vara begränsande för inomhusidrotterna⁴⁰.

Kulturrådet om biblioteket

Kulturrådet som bedömer kommunernas ansökning om inköpsstöd till biblioteket, har lyft fram Knivstabibliotekets läsfrämjande insatser riktade mot barn som ett gott exempel.⁴¹

Knivsta bibliotek framhålls som gott exempel på arbete med barns läsande

Kommunkompassen 2009

I september 2009 deltog kommunen i utvärderingen kommunkompassen, där ett team från SKL utvärderade kommunen inom en mängd olika områden. Kommunkompassen rekommenderade kommunen att instifta någon form av kulturstipendier eller kulturpris, vilket har genomförts. Ett annat förbättringsområde som föreslogs var att skapa ett samarbetsforum med återkommande träffar, där kulturföreningar och kommun arbetar för att profilera och stärka kulturarbetet i Knivsta.

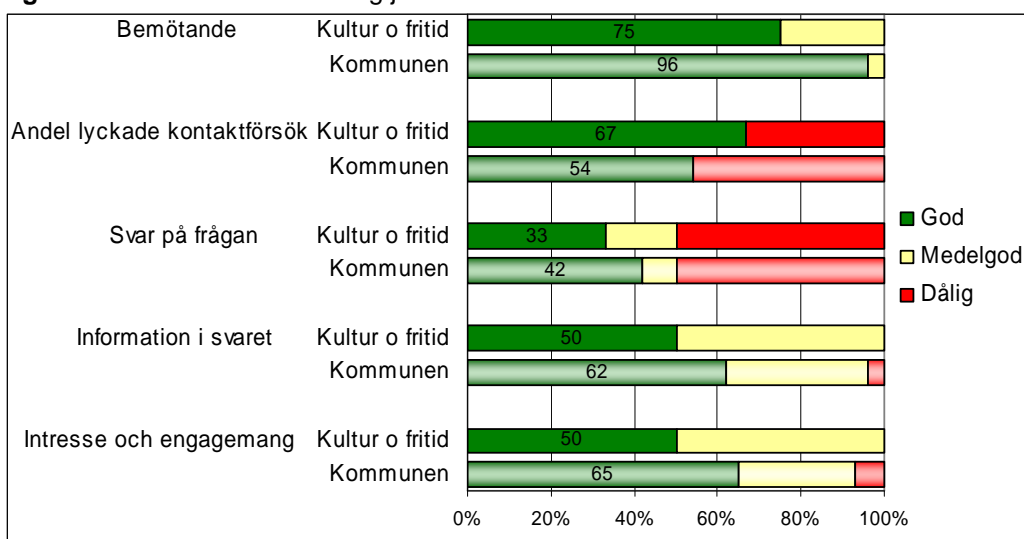
Servicemätning per telefon och e-post

En förvaltningsövergripande servicemätning görs årligen för att ge information om tillgänglighet och bemötande. Resultatet baseras på sammanlagt upp till 12 kontaktbesök för att få svar på 6 olika frågor. För området kultur och fritid var 2011 års resultat i stort sett i nivå med genomsnittet för förvaltningen (Figur 7).

Information och tillgänglighet via telefon och e-post är i nivå med övriga förvaltning

Figur 7 Resultat Servicemätning januari 2011

³⁹ Runa Krehla, 2010, Jämförelse föreningsbidrag – hur faller aktivitetsstöd och anläggningsstöd ut för olika föreningar.

⁴⁰ Fritidssamordnare, muntl.

⁴¹ <http://www.kulturradet.se/pressmeddelanden/Kulturradet-okar-inkopsstodet-till-biblioteken/>

SKLs granskning av kommunens websida 2009 och 2010

Sveriges kommuner och landsting låter årligen göra en extern granskning av den information som finns på kommunens hemsida. Undersökningen går till så att en extern granskare går igenom kommunens hemsida för att få svar på ett antal givna frågor. Kommunen fick poäng beroende på hur bra svar granskaren hittade inom tidsramen 2 minuter.

För fritids- och kulturområdet ser man en stor förbättring mellan åren 2009 och 2010, eftersom man har klättrat från 214:e till 81:a plats.

Informationen
via webben har
förbättrats
betydligt.

KVALITETSDEKLARATIONER

Kvalitetsdeklarationer

Biblioteket har upprättat kvalitetsdeklarationer. Dessa beskriver verksamhetens åtaganden:

- att biblioteket håller öppet varje dag utom allmänna helgdagar och söndagar. Biblioteket nås också dygnet runt via kommunens hemsida.
- att biblioteket aktivt och på olika sätt informerar om sitt utbud.
- att det finns ett varierat utbud av aktiviteter för barn upp till skolåldern minst en gång per vecka under skolterminerna.
- att föräldrar till de yngsta barnen aktivt erbjuds information om böcker och läsning.
- att du får god service och ett gott bemötande.

Kvalitetsdeklarationerna är ett levande dokument som påverkar verksamhetsplaneringen. Det har inte gjorts någon strukturerad uppföljning av hur besökarna upplever information, service och bemötande.

UPPFÖLJNING AV 2009 ÅRS KVALITETSREDOVISNING

Uppföljning av kvalitetsredovisning 2009 för fritids- och ungdomsverksamheten

I kvalitetsredovisningen för fritidsverksamheten 2009 identifierades fem förbättringsområden varav verksamheterna åtog sig att arbeta med två. Dessa två var:

- Utveckla arbetet med brukarundersökningar
- Utveckla budgetdialogen och den röda tråden mellan nämndmål och verksamhetens verksamhetsplaner.

Dagsläget är att kulturskolan och biblioteket planerar att genomföra brukarundersökningar under hösten 2011. Ungdomsverksamheten har ännu inte gjort någon strukturerad brukarundersökning.

Dialogen och uppföljning av nämndens mål bedöms inte ha förbättrats.

Uppföljningen av verksamheternas åtaganden sammanställs i Tabell 9.

Tabell 9 Uppföljning av fritidsverksamheternas åtaganden i Kvalitetsredovisningen 2009

Åtaganden i Kvalitetsredovisning 2009	Uppföljning 2011
Verksamheten i Alsike ska ha ökad inriktning mot spontanidrott eftersom det är det Alsikeungdomarna efterfrågar.	Satsningen i Alsike har inte riktigt lyckats
Kulturskolan ska börja med årliga brukarundersökningar	Planeras hösten 2011
Hälsohuset ska göra det möjligt att fylla i brukarundersökningen via webben och också ta upp diskussionen om man hämta in synpunkter på verksamheten i en något bredare grupp, t ex personer som tidigare haft årskort	Webenkäter är ej möjliga, men man kommer att undersöka anledningen till att personer slutar besöka Hälsohuset
Hälsohuset ska ta med nämndens mål i sin verksamhetsplan för 2010	Uppföljning kan inte göras på grund av brist på underlag.
Samtliga verksamheter ska verka för en budgetdialog, där man (under icke valår) får nämndens förslag på mål i september, ger förslag på åtaganden i oktober och beslut fattas i november.	2010 var ett valår, vilket försvårade budgetdialogen
Enhetens gemensamma möten bör i tiden samordnas med nämndens budgetmöten, och förvaltningschef och ekonom delta i diskussionen.	Har ej skett
Uppföljningen av nämndens mål ska ske löpande och sammanställas redan i december-januari.	Har ej skett

Uppföljning av kvalitetsredovisning 2009 för kultur och bibliotek

I kvalitetsredovisningen för bibliotek och kultur 2009 föreslogs följande utvecklingsområden:

- En tydligare struktur i alla led runt arbetet med allmäncultur, men även bibliotek och övriga kulturfrågor, rekommenderas.
- Plan för allmäncultur behöver uppdateras.
- Verksamheterna bibliotek och allmäncultur rekommenderas arbeta vidare med metoder för uppföljning och utvärdering.
- En fortsatt utveckling av skolbiblioteken, detta i linje med den nya skollagen.

Arbetet med att utveckla skolbiblioteken har fortsatt medan övriga utvecklingsområden kvarstår.

DISKUSSION OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN

Verksamhetens styrkor

Fritids, ungdoms-, och kulturverksamheten i Knivsta har flera styrkor. Man kan bland annat nämna bibliotekets insatser, inte bara för att främja läsande och kulturintresse, utan även för andra områden, till exempel att sprida kunskaper om funktionshinder.

Kulturskolan är liten men, av söktrycket att döma, uppskattad. Den utmärker sig genom att ha ett bra arbetsklimat.

Ungdomsverksamheten driver en målmedveten verksamhet för att nå nya grupper, för att ge unga verktyg för att påverka och för att vara en konstruktiv mötesplats. Arbetet med att dokumentera och föra statistik har förbättrats under 2010.

Hälsohuset förnyar sitt utbud och har under året startat ett nytt projekt särskilt riktat mot äldre. Att verksamheten är uppskattad syns i det goda resultat som brukarundersökning och SCB:s Medborgarundersökning visar.

Inom området föreningsstöd pågår en ständig dialog med föreningarna som bland annat har resulterat i att två föreningar har certifierat sin ungdomsverksamhet.

Förbättringsområden

Det framkommer i kvalitetsredovisningen flera exempel på att mål- och budgetarbetet inte har fungerat inom ungdoms- och fritidsverksamheterna. Kopplingen mellan mål och pengar brister vilket leder till minusresultat som verksamheten har svårt att påverka. Att förbättra budgetdialogen och kontrollen över de ekonomiska konsekvenserna av olika beslut, är extra viktigt inför den expansion och de ökade kostnader som del planerade utbyggnaden av idrottsanläggningar kommer att medföra.

Ett område som kräver uppmärksamhet är bibliotekets framtida flytt och vilka påfrestningar detta innebär för personalen, särskilt eftersom verksamheten står inför pensionsavgångar. Även personalsituationen inom ungdomsverksamheten kan behöva uppmärksammas.

En framgångsrik fritidsgård måste drivas på ett medvetet och målinriktat sätt för att den ska ha positiv inverkan på besökarnas sociala utveckling. Trots att ungdomsverksamheten bedöms ha arbetat på detta sätt under 2010 har man tampats med motgångar.

Knivsta har valt att inte göra omfattande satsningar på kulturområdet vilket delvis kan förklara att kommuninvånarna är mindre nöjda med kulturutbudet än i andra kommuner. Samtidigt har budgeten för allmänskultur inte utnyttjats till fullo, vilket signalerar att det inte i första hand är pengar som saknas, utan tid för att arbeta med dessa frågor. I takt med att kommunerna får ökat inflytande över hur det regionala kulturutbudet ska fördelas blir det än viktigare att det finns personer som har möjlighet att bevaka frågan.

Kvalitetsredovisningens rekommendationer

De utvecklingsområden rörande den inre kvalitén som föreslogs i förra årets kvalitetsredovisning kvarstår till stor del. De är:

- Fortsätta att utveckla och strukturera dialogen med brukare, målgrupp och övriga kommuninvånare, genom synpunkts- och klagomålshantering och brukarundersökningar.
- Förbättra kopplingen mellan nämndens mål och verksamheternas egna verksamhetsplaner
- Att uppdatera *Plan för allmäncultur* och *Folkhälsopolicyn* samt att integrera målen i *Plan för full delaktighet* och *Drogpolitiskt program* i nämndens mål och/eller verksamhetsplanerna.
- Förbättra mål- och budgetdialogen så att målen är förankrade och överrensstämmer med tillgängliga resurser.
- Förbättra måluppföljningen.